

РОЗВИТОК СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

УДК 332.1

К. І. Сєребряк*

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В АСПЕКТІ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

У статті досліджено категорійний апарат інформаційного забезпечення, функції інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва, інформаційна взаємодія в аспекті сучасної парадигми міжрегіонального співробітництва, складові інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, міжрегіональне співробітництво, складові, функції.

В статье исследован категориальный аппарат информационного обеспечения, функции информационного обеспечения межрегионального сотрудничества, информационное взаимодействие в аспекте современной парадигмы межрегионального сотрудничества, составляющие информационного обеспечения межрегионального сотрудничества.

Ключевые слова: информационное обеспечение, межрегиональное сотрудничество, составляющие, функции.

In the article the category vehicle of the informative providing, the functions of the informative interregional collaboration providing, informative co-operation in the aspect of modern paradigm collaboration, the constituents of the informative interregional collaboration providing are explored.

Keywords: informative providing, interregional collaboration, constituents, functions.

Актуальність. Одним із суттєвих елементів організації та розвитку міжрегіональної співпраці виступає її інформаційне забезпечення. Ефективне регулювання міжрегіональних процесів повинне отримувати належний інформаційний супровід, тобто мати відповідно до потреби інформаційне забезпечення. На жаль, такого досвіду інформаційного забезпечення сучасній Україні не вистачає, бо в Україні у цей час не існує практично ніяких обмежень правового характеру на передачу відкритої інформації з України в будь-якій формі й на будь-якому носії. Не відпрацьовані механізми митного оформлення. Фактично немає правових засад стримування доступу в Україну закордонної інформації неналежної якості. Тому стають актуальними дослідження різних аспектів інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва.

Аналіз останніх досліджень. Питання інформаційного забезпечення в аспекті сучасної парадигми міжрегіональної співпраці досліджувались такими вченими, як І. П. Бабець, П. Ю. Беленький, В. Т. Бусел, Р. К. Бутова, Л. С. Вінарій, Н. С. Власенко, І. В. Журавльова, І. О. Золотарьова, І. В. Калачева, Н. А. Мікула, Н. П. Карпчук,

С. М. Локшіна, І. Л. Латишева, Є. Е. Матвєєв, В. В. Мамонова, А. М. Митко, А. Л. Мокій, О. В. Матвієнко, О. Ф. Новікова, І. В. Нечаєва, К. В. Огурцова, О. Г. Осауленко, В. С. Пономаренко, Д. М. Стеченко, І. А. Стрелець, С. А. Товканець, Є. Б. Тіхомірова, Г. В. Товканець, Р. М. Чен, Шило, Г. В. Щербак, А. Н. Щедрин, В. Я. Яковенко та ін. [1–26]. У дослідженнях науковців висловлено ґрунтовну думку щодо теоретичних аспектів інформаційного забезпечення, науковці звертають увагу на дослідження економічних важелів цього питання. Проте, в сучасних умовах швидких геополітичних змін, міжрегіональна співпраця потребує дієвих заходів, що в свою чергу повинно спиратись на нову концепцію інформаційного забезпечення в аспекті сучасної парадигми міжрегіональної співпраці.

Метою статті є дослідження сутності інформаційного забезпечення в аспекті сучасної парадигми міжрегіонального співробітництва.

Результати досліджень. Аналіз практики останніх років показав, що в українській інформаційній інфраструктурі сформувалося коло невирішених проблем, пов'язаних з законодавчим регулюванням потоків інформації, у тому числі

* Сєребряк К. І. — канд. екон. наук, доцент кафедри управління інформаційною безпекою, Державний університет телекомунікацій, м. Северодонецьк.

в електронній формі, що ускладнює ефективне включення країни у всесвітні економічні й науково-технічні зв'язки з урахуванням взаємних інтересів і специфіки взаємодії України з країнами СНД, з розвиненими країнами і країнами ЄС та з іншим світом. Проте, глобалізаційні процеси спонукають до вироблення принципово нових підходів щодо інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва. Сучасна парадигма міжрегіональної співпраці базується на постулаті найбільш ефективного переміщення товарів, послуг, людей та капіталів із урахуванням інтер-

есів всіх учасників такої співпраці. Тому, інформаційна підтримка інтеграційних процесів повинна формуватися на підставі наукового підходу, що забезпечує ефективну співпрацю та відповідає інтересам країни. У цьому зв'язку доцільно визначитися з основними поняттями категорійного апарату інформаційного забезпечення, табл.1.

За кібернетичним підходом інформацією є лише нові, корисні, вагомі для користувача відомості, і завдання полягає в їх здобутті. За підходом з позиції теорії автоматизованої обробки даних інформації надається другий відтінок —

Таблиця 1

Категорійний апарат інформаційного забезпечення

Визначення	Автор, джерело
Інформація — сукупність даних, які є об'єктом передавання, зберігання та обробки	Пінчук Н. С. [17, с. 12]
Информация — от лат. information — разъяснение, осведомление; сообщение о положении дел или о чьей-либо деятельности, сведения о чем-либо	Локшина С. М. [10, с. 210]
Информация — [фр. information] — сообщение о чем-либо; сведения об окружающем мире, являющиеся объектом хранения, передачи и использования	Нечаева И. В. [16, с. 161].
Інформаційний ресурс — сукупність документів в інформаційних системах управління	Яковенко В. Я. [26, с. 95]
Информация — документированная совокупность сведений, которые собраны, обработаны и хранятся в соответствующей форме и пригодны для удовлетворения информационных потребностей физических и юридических лиц	Щедрин А. Н. [8, с. 176]
Информация становится особым видом ресурсов, существенно отличающимся от традиционных, подчиняющихся строгим законам сохранения	Винарик Л. С. [4, с. 201]
Информация представляет собой научное знание, зафиксированное на материальных носителях и приспособленное для использования в практической деятельности	Денисов Ю. Д. [5, с. 199]
К информационным ресурсам следует относить базы данных с относящейся к ним документацией, информационные технологии, а также обрабатывающий информацию персонал	Ларин М. В. [9, с. 94]
Информационные ресурсы — это знания, подготовленные людьми для соответствующего (социального, экономического) использования в обществе и зафиксированные на материальном носителе	Винарик Л. С. [4, с. 97]
Інформаційне забезпечення — сукупність показників, єдиної системи класифікаторів і кодифікаторів інформації, уніфікованих систем документації, спеціально організованих даних на машинних, паперових, накопичувальних носіях, які використовуються в інформаційних системах	Пінчук Н. С. [17, с. 16]
Забезпечення — множина взаємопов'язаних вимог, спрямованих на узгодження технічних, економічних, політичних, фізіологічних можливостей з параметрами та особливостями робочого середовища	О. Г. Осауленко, О. Ф. Новикова, Н. С. Власенко, І. В. Калачева та ін. [7, с. 115]
Система інформаційного забезпечення — система методів і способів збирання, накопичування, зберігання, пошуку та обробки інформації на базі засобів сучасної комп'ютерної техніки та технології	Пінчук Н. С. Галузинський Г. П., Орленко Н. С. [17, с. 20]
Інформація — це відомості, передані усно, письмово чи іншим способом за допомогою відповідних засобів	Пономаренко В. С. [19, с. 35]
Информационное обеспечение — процесс передачи совокупности сведений, которые собраны, обработаны, хранятся и передаются с помощью электронных и программных средств и приспособлены для удовлетворения информационных потребностей	Стрелец И. А. [21, с. 11]
Забезпечити — 1) постачати щось у достатній кількості, задовольняти будь-кого у якихось потребах, надавати будь-кому достатні матеріальні засоби для існування; 2) створювати надійні умови для здійснення будь-чого; гарантувати щось; 3) захищати, охороняти будь-кого, будь-що від небезпеки	Бусел В. Т. [3, с. 201]

«сиру» інформацію потрібно обробити і створити «готову» інформацію. Ще одне відоме тлумачення терміна «інформація» — це об'єкт збереження, передачі та обробки [18 с. 35].

Кожна галузь чи вид економічної діяльності пов'язано з своєю специфічною інформацією. Економічна наука, господарська діяльність, міжрегіональне співробітництво пов'язані з інформацією, яка називається економічною. Поняття економічної інформації є центральним поняттям і основним предметом теорії інформаційних систем. Тому в процесі дослідження інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва маємо на увазі економічну інформацію, яка нерозривно пов'язана з економікою та управлінням розвитку регіонів. На економічну інформацію можна поширити різні тлумачення, притаманні інформації, але водночас є особливості, які впливають з економічних категорій. Інформація в сфері міжрегіонального співробітництва має дуальних характер, бо вона одночасно є інструментом управління і разом з тим належить до його елементів. Тому така інформація використовується для розв'язання задач організаційно-економічного управління. В процесі її використання відстежується стан або визначаються напрями змін у розвитку міжрегіонального співробітництва.

У радянській і пострадянській науці та практиці поняття «інформаційне забезпечення» активно використовувалось у рамках реалізації концепції автоматизованих систем управління та у зв'язку з комп'ютерною обробкою інформації. Виділення його серед інших видів забезпечення дозволяло акцентувати увагу на особливостях забезпечення даними соціально-економічних процесів, які підлягали комп'ютеризації.

У західній науці це поняття спеціально не виділялося. Найближчим до нього є термін «інформаційна підтримка» (information support), який, не є самостійним, а виступає більше пересічним елементом технологій управління.

Сьогодні зміст поняття «інформаційне забезпечення» істотно змінився. Його тлумачать набагато ширше і нерозривно пов'язують з ефективністю управління: недостовірні дані або їх недостатність можуть породжувати проблеми з прийняттям рішень, що позначається на якості управління в цілому. Позитивним є зростання розуміння важливості інформаційного забезпечення для міжрегіонального співробітництва.

Проте чіткого й однозначного розуміння сутності інформаційного забезпечення до сьогодні не вироблено. Чимало авторів, зазначаючи в заголовку своїх матеріалів «інформаційне забезпечення», в самому тексті підміняють його такими поняттями, як «інформація», «методи опрацю-

вання інформації», «засоби масової інформації», «преса» тощо. Як правило, під інформаційним забезпеченням розуміють сукупність організаційно-технічних заходів або дій, спрямованих на вироблення відомостей, достатніх або необхідних для прийняття управлінських рішень, звужуючи його лише до одного аспекту — організаційного. Отже, узагальнюючи наведені теоретичні дослідження слід зробити висновок, що під інформаційним забезпеченням слід розуміти цілеспрямований процес вироблення інформації, необхідної для ефективного управління процесом, у нашому випадку — міжрегіональним співробітництвом. Поняття «міжтериторіальне співробітництво» визначає право будь-якого територіального органу влади співпрацювати з будь-якими відповідними територіальними органами влади інших територій (держав), для України — області, райони, селищні ради, міста [14, с. 8].

Як вважають П. Беленький, Н. Мікула і Є. Матвеев роль інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва полягає у стимулюванні розвитку інформаційної інфраструктури регіонів. Це передбачає створення правових, економічних, технічних умов для проведення ефективного інформаційного обміну між суб'єктами й учасниками співробітництва, інформуванні бізнесових кіл та населення щодо питань міжрегіонального співробітництва та забезпечення зворотного зв'язку з ними [1, с. 33]. Вони також визначають, що мова йде про роль інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва в економічній галузі, тобто в сфері ринкової взаємодії.

«Дієвим чинником підвищення організованості ринку є впровадження відкритих систем інформаційного забезпечення учасників міжрегіонального співробітництва, що сприятиме формуванню віртуальних організаційних структур, для яких характерні переваги як зовнішньої (ринкової), так і внутрішньої (внутрішньофірмової) взаємодії і які дають можливість економити час і кошти на пошук партнерів та укладання угод» [23, с. 286].

Щодо безпосереднього процесу здійснення інформування стосовно питань міжрегіонального співробітництва, то тут обов'язково необхідне інформування на рівні органів державної влади, які потребують адекватних відомостей як про процес міжрегіональної співпраці, так і про реакцію інших суб'єктів на неї та поточну ситуацію.

Виділяють такі функції інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва: інформаційні; нормативні; організаційні; ідеологічні; група посередницьких (медіальних) функцій. Усі функції об'єднуються сферою їх спря-

мування — соціально-економічне середовище, а також спільною метою — динамічною зміною системи. Стосовно безпосередньої конкретизації функцій, то більшість із них визначаються в результаті аналізу ситуації, цілей і завдань різних форм міжрегіонального співробітництва.

Група інформаційних функцій виражає зміст інформаційної політики у сфері міжрегіональної співпраці і забезпечує створення «інформаційної бази» — сукупності фактів, які відображають подієву картину. Їх основна мета — створення в суспільстві знань, оцінок, норм для використання в повсякденному житті, взаємодії між державою і громадянським суспільством, узгодження інтересів країни й інших суб'єктів міжрегіонального співробітництва. До групи інформаційних функцій належить пропагандистсько-агітаційна функція, яка представляє собою поєднання діяльності з розповсюдження фундаментальних ідей, що стають основою масової свідомості, і конкретних дій, які активно формують окремі позиції аудиторії. Частиною цієї функції є культурно-освітній складник.

Нормативна група функцій виявляється в тому, що інформаційне забезпечення державної політики міжрегіонального співробітництва відображає відповідальність за нормативно-правовий процес соціалізації в умовах його здійснення. Комплексність цих функцій ускладнюється галузевим розмаїттям проблематики, наприклад, проблем інформаційного та міграційного законодавства, питань правотворчості та ін. [1, с. 49].

Організаційні функції спрямовані на управління політикою як сукупністю матеріальних відносин і надання дієвості інформаційним функціям. Ця група включає функції впливу на об'єкти політики і за своїм значенням для соціального простору відноситься до макрорівня. Сюди належать система формування і використання інформаційних ресурсів, інформаційно-телекомунікаційна інфраструктура, науково-технічний і виробничий потенціал, необхідний для формування інформаційно-телекомунікаційного простору, ринок інформаційних і телекомунікаційних засобів, інформаційних продуктів і послуг тощо.

До **ідеологічної групи функцій** відносяться звичаї, традиції, етикет, моральні устої — усе, що в сукупності утворює більш складні комплекси — право, мораль, ідеологію. Морально-правові компоненти функцій пов'язані з виробленням і ухваленням моральних, правових та інших норм для вирішення нагальної соціальної проблеми і є відображенням порядку впровадження політики й управління нею.

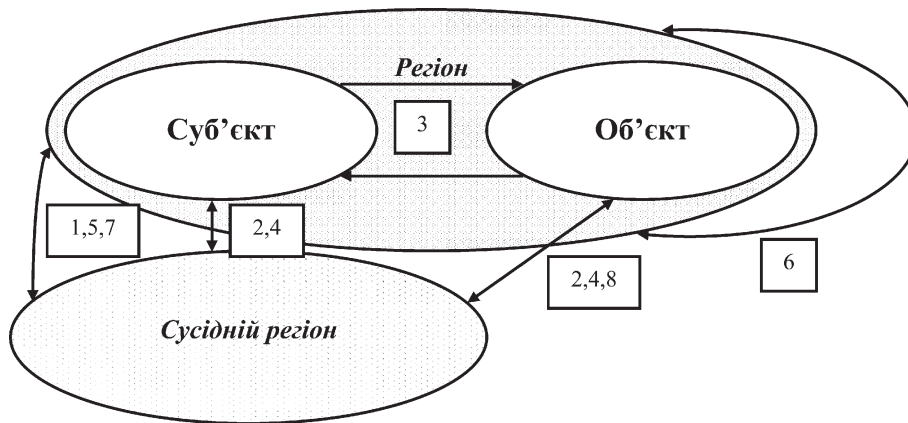
Група посередницьких (медіальних) функцій є основною. Роль інформаційного забезпечення по-

літики міжрегіонального співробітництва виявляється саме в установленні зв'язків між структурами суспільства. Вона дає змогу різним соціальним групам різних суспільств спілкуватися одна з одною, налагоджувати контакти. Посередництво дозволяє мінімізувати негативні наслідки. У зв'язку з цим особливого значення набуває політика як інструмент управління суспільством. Функція узгодження інтересів, яка входить до цієї групи, має винятково важливе значення для організації діалогу, оскільки орієнтована на публічне представлення різних поглядів, підходів до вирішення загальнодержавних завдань, висунення критичних і конструктивних пропозицій. Вона пов'язана з функцією інтеграції, призначеною для збереження культурної спадщини, національних традицій, зміцнення соціальних зв'язків і перешкоджання руйнівним наслідкам конфліктів.

Основною функцією інформаційного забезпечення є надійне збереження всієї сукупності необхідних даних для вирішення комплексу запланованих завдань територіального розвитку та забезпечення зручного доступу до них. При цьому, елементами такого забезпечення виступають: склад інформації (перелік інформаційних одиниць або сукупностей, що містяться на машинних або бумажних носіях та представляють собою корисні дані для користувачів); структура інформації та закономірності її перетворення (методики та правила формування показників та документів); характеристики руху інформації (обсяги, інтенсивність потоків, маршрути руху, часові характеристики); якість інформації (система кількісних оцінок, оцінок корисності, значущості, повноти, своєчасності, достовірності, вірогідності інформації); способи оброблення інформації (технічні та програмні засоби).

У системі інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва суб'єктам і об'єктам відводиться важлива роль. Суб'єкти належать до активних елементів системи, які формують певну інформацію і впливають на функціонування системи в цілому й окремих її елементів — об'єктів впливу. Ролі суб'єктів і об'єктів тісно переплетені між собою і кожен із них, будучи елементами соціально-економічної системи, має власні інформаційні потреби та характеризується своїми потенційними можливостями. П. Беленький, Н. Мікула та Є. Матвеев суб'єкти і об'єкти за ознакою їхнього статусу поділяють на дві групи: учасники міжрегіональної співпраці; органи сприяння міжрегіонального співробітництва. Відповідно до статусу представники цих груп виконують різні функції в системі інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва [1, с. 32].

Перелік конкретних суб'єктів і об'єктів інформаційного забезпечення істотно залежить від рівня й організаційно-правових форм міжрегіонального співробітництва. Інформаційна взаємодія суб'єктів — об'єктів через зв'язки наведено на рис. 1. (Інформаційне забезпечення — ІЗ, міжрегіональне співробітництво — МС).

1 — ІЗ органом сприяння МС стосовно своєї взаємодії з учасником МС в сусідньому регіоні; 2 — ІЗ органом сприяння МС учасника МС в сусідньому регіоні щодо їх взаємодії; 3 — ІЗ учасника МС в сусідньому регіоні щодо взаємодії з учасником МС в тому ж регіоні; 4 — ІЗ учасника МС в тому ж регіоні щодо взаємодії з учасником МС в сусідньому регіоні; 5 — ІЗ учасника МС в тому ж регіоні щодо взаємодії з органом сприяння МС в сусідньому регіоні; 6 — ІЗ органу сприяння МС в сусідньому регіоні щодо взаємодії з учасником МС в тому ж регіоні; 7 — ІЗ органом сприяння МС органу сприяння МС в сусідньому регіоні щодо їх взаємодії; 8 — ІЗ органом сприяння МС самого себе щодо своєї взаємодії з органом сприяння МС в сусідньому регіоні.

Рис. 1. Схематичне уявлення інформаційної взаємодії в аспекті сучасної парадигми міжрегіонального співробітництва

На сьогодні існує декілька наукових підходів до визначення складових та елементів інформаційного забезпечення, серед яких є твердження, що інформаційне забезпечення — це процес, що складається з регламентованих правил виконання операцій, дій, етапів різного ступеня складності з даними, що накопичуються, обробляються, зберігаються та передаються; друге твердження, що структура інформаційного забезпечення це середовище, елементами якого є комп'ютери, комп'ютерні мережі, програмні продукти, бази даних, люди, різного роду технічні й програмні засоби зв'язку й тощо, основна мета існування якого полягає у зберіганні й передачі інформації [31, с. 89].

Процес інформаційного забезпечення, у результаті якого формуються відповідні інформаційні потоки, здійснюється в рамках інформаційного забезпечення. Компонентами інформаційного забезпечення є: суб'єкти управління; ресурси (фінансові, матеріальні, технічні, люд-

ські); технології опрацювання інформації (збір, накопичення, зберігання, обробка, поширення); методи і способи обробки даних; джерела інформації; первинні дані; канали передачі й отримання відомостей; об'єкти управління. Усі перелічені компоненти об'єднані цілями інформаційного забезпечення, які, у свою чергу, визначаються сукупністю цілей елементів системи (формується дерево цілей). Зазначені в переліку елементи з погляду структури процесу прийняття рішення можна об'єднати в підсистеми: збору інформації (джерела інформації, первинні дані, канали передачі інформації, суб'єкт управління, ресурси); її переробки і підготовки проектів рішень (технології опрацювання інформації, методи і способи її обробки, суб'єкт управління, ресурси), доведення рішень й інформації до об'єкта управління (інформаційні продукти, канал поширення, об'єкти і суб'єкт управління, ресурси). Такі елементи, як «ресурси» і «суб'єкт управління», наявні в кожній підсистемі, оскільки без них неможливо реалізувати діяльність системи.

Таким чином, у межах інформаційного забезпечення функціонує дві підсистеми: інформаційних комунікацій (обмін інформацією) та інформаційно-аналітична підсистема (вироблення принципово нових даних для прийняття рішень).

Інформаційне забезпечення апріорі виступає результатом функціонування сукупності інформаційної технології та інформаційної системи, де інформаційна технологія — сукупність чітких цілеспрямованих дій щодо переробки інформації за допомогою сучасних комп'ютерних засобів та мереж; інформаційна система — людино-комп'ютерна система для підтримки прийняття рішень і виробництва інформаційних продуктів, що використовує інформаційну технологію [6, с. 90].

Складовими інформаційного забезпечення є: технічне забезпечення; програмне забезпечення; інформаційне забезпечення; організаційне забезпечення; методичне забезпечення (рис. 2).

Технічна складова включає комп'ютери, оргтехніку, лінії зв'язку, устаткування мереж, при-

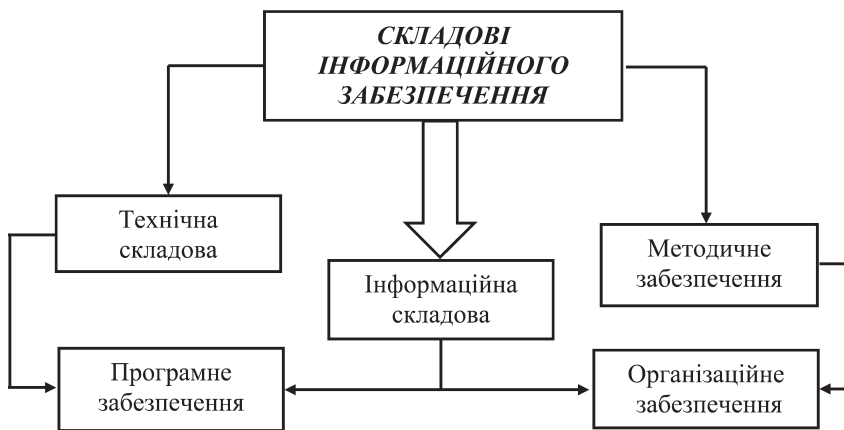

Рис. 2. Складові інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва

лади накопичення та зберігання, інтерфейси і т. ін. Технічна складова тісно пов'язане з інформаційною технологією, що має застосовуватись та впливає на збір, обробку й передачу інформації. Програмна складова перебуває в прямій залежності від технічного й інформаційного забезпечення, реалізує функції нагромадження, обробки, аналізу, зберігання, інтерфейсу з комп'ютером. Інформаційна складова — сукупність даних, представлених у певній формі та придатних для технічної обробки. Організаційна й методична складова становлять комплекс заходів, спрямованих на функціонування інформаційної системи для одержання бажаного результату або досягнення конкретної мети.

Висновки. Проведені досліджено категорійного апарату інформаційного забезпечення міжрегіонального співробітництва дозволили прийти до висновку, що це поняття постійно змінює свої наповнення, особливо в аспекті сучасної парадигми міжрегіонального співробітництва, які проявляється через його функції та складові. Сучасне інформаційне забезпечення міжрегіонального співробітництва будується залежно від ряду чинників і передбачає комплексну систему складових та елементів, яка містить окремий інформаційний фонд, інтегрований в єдину інформаційну систему, систематизацію та уніфікацію показників, документів, розроблення засобів формалізованого опису даних, технічну складову та ін. Усе це свідчить про складність і багатоаспектність структурної побудови інформаційного забезпечення залежно від завдань, що розв'язуються, складових функцій управління, засобів перетворення інформації, форм подання даних міжрегіонального співробітництва.

Подальші наукові дослідження мають бути спрямовані на формування інформаційно-аналітичної системи міжрегіонального співробітництва.

Література

1. Беленький П. Ю. Зовнішньоекономічна діяльність регіонів / П. Ю. Беленький, Н. А. Мікула : монографія / Регіональна політика: методологія, методи, практика : [кол. авт. ; за ред. академіка НАНУ М. І. Долішного]. — Львів : НАН України; Інститут регіональних досліджень, 2001. — С. 654–697.
2. Беленький П. Ю. Конкурентність на транскордонних ринках / П. Ю. Беленький, Н. А. Мікула, Є. Е. Матвеев. — Львів : Інститут регіональних досліджень НАН України, 2005. — 214 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. — К. ; Ірпінь : Перун, 2002. — С. 281.
4. Винарик Л. С. Информатизация в аспекте социальной трансформации общества : монография / Л. С. Винарик. — Донецк : ИЭП НАН Украины, 2004. — 272 с.
5. Денисов Ю. Д. Информационные ресурсы в японской экономике / Ю. Д. Денисов. — М. : Наука, 1994. — 205 с.
6. Журавльова І. В. Інформаційні системи міжнародного бізнесу : навчальний посібник / І. В. Журавльова, Р. М. Чен. — Харків : Вид. ХНЕУ, 2006. — 452 с.
7. Інформаційне забезпечення державного та регіонального соціального управління : монографія / О. Г. Осауленко, О. Ф. Новикова, Н. С. Власенко, І. В. Калачева та ін. / НАН України. Ін-т економіки пром-сті; Держкомстат України. — Київ ; Донецьк, 2004. — 656 с.
8. Інформаційне забезпечення транскордонного співробітництва України: теоретичні аспекти : кол. моногр. / А. М. Митко, Б. М. Юськів, Н. П. Карпчук та ін. ; наук. ред. Є. Б. Тихомирова, за заг. ред. А. М. Митко. — Луцьк : Вежа-Друк, 2013. — 268 с.
9. Ларин М. В. Управление документацией в организации / М. В. Ларин. — М. : Научная книга, 2002. — 188 с.
10. Локшина С. М. Краткий словарь иностранных слов : 10-е изд., стереотипное. — М. : Русский язык, 1988. — 630 с.
11. Мамонова В. В. Регіональний розвиток. Міжрегіональна та транскордонна співпраця : навч. посіб.; частина II / за заг. ред. М. Бойцуна, Я. Мудрого, О. Рудіка. — Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2009. — 96 с.
12. Матвієнко О. В. Основи інформаційного менеджменту / О. В. Матвієнко. — К. : Центр навчальної літератури, 2004. — С. 60.

13. Митко А. М. Інформаційне забезпечення транскордонного співробітництва України: теоретичні аспекти: кол. моногр. / А. М. Митко, Б. М. Юськів, Н. П. Карпчук [та ін.] ; наук. ред. Є. Б. Тихомирова, за заг. ред. А. М. Митко. — Луцьк : Вежа-Друк, 2013. — 268 с.
14. Мікула Н. Євро регіони: досвід та перспективи : [монографія] / Н. Мікула. — Львів : ІРД НАН України, 2003. — С.11.
15. Мокій А. Л. Основні аспекти забезпечення інформаційної підсистеми інноваційної моделі транскордонного співробітництва / А. Л. Мокій, І. П. Бабець // Зовнішньоекономічний кур'єр. — 2006. — № 1–2. — С. 15–18.
16. Нечаева И. В. Словарь иностранных слов: 4000 слов / И. В. Нечаева. — М. : АСТ, 2007. — 538 с.
17. Пінчук Н. С. Галузинський Г. П., Орленко Н. С. Інформаційні системи і технології в маркетингу : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К. : КНЕУ, 2001. — 296 с.
18. Пономаренко В. С. Інформаційні системи в управлінні персоналом : навчальний посібник / В. С. Пономаренко, І. В. Журавльова, І. Л. Латішева. — Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. — 336 с.
19. Пономаренко В. С. Інформаційні системи в сучасному бізнесі / В. С. Пономаренко, І. О. Золотарьова, Р. К. Бутова та ін. — Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. — 484 с.
20. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика : [підручник] / Д. М. Стеченко. — К. : Вікар, 2006. — 396 с.
21. Стрелец И. А. Новая экономика и информационные технологии / И. А. Стрелец. — М. : Экзамен, 2009. — 254 с.
22. Студенников І. Регіональна політика в країнах Європи: Уроки для України / І. Студенников ; за ред. С. Максименка. — К. : Логос, 2000. — 171 с.
23. Товканець С. А. Інформаційне забезпечення міжнародного бізнесу в рамках транскордонного співробітництва / С. А. Товканець, Г. В. Товканець // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — № 10 (112). — С. 284–286.
24. Шило С. Г. Інформаційні системи та технології / С. Г. Шило, Г. В. Щербак, К. В. Огурцова. — Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. — 220 с.
25. Щедрин А. Н. Электронные информационные ресурсы в информационной экономике / А. Н. Щедрин. — Донецк : ИЭП, 2003. — 231 с.
26. Яковенко В. Я. Інформаційні ресурси : навч. посіб. / В. Я. Яковенко. — Донецьк : ДонНУ, 2005. — 202 с.

Поступила до редакції 15.11.14

© К. І. Серебряк, 2014

УДК 338.486.3

М. В. Босовська*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті доведено, що формування стратегічного партнерства визначено пріоритетним напрямом розвитку економіки та наукових досліджень. Обґрунтовано необхідність розгляду проблеми підвищення результативності функціонування партнерських структур як цільову умову їх ефективного розвитку. Розроблено комплексний методологічний підхід дослідження результативності реалізації стратегічної партнерської взаємодії суб'єктів туристичної діяльності шляхом розрахунку комплементарних ефектів від участі у стратегічному партнерстві, врахування сфери їх виникнення, визначення кількісних та якісних параметрів оцінки. Запропоновані методичні підходи слугуватимуть прийняттю управлінських рішень щодо доцільності розвитку партнерського об'єднання.

Ключові слова: інтеграція, інтеграційний процес, інтеграційна взаємодія, партнерство, стратегічне партнерство, ефективність, туризм.

В статье доказано, что формирование стратегического партнерства определено приоритетным направлением развития экономики и научных исследований. Обоснована необходимость рассмотрения проблемы повышения результативности функционирования партнерских структур как целевое условие их эффективного развития. Разработан комплексный методологический подход исследования результативности реализации стратегического партнерского взаимодействия субъектов туристической деятельности путем расчета комплементарных эффектов от участия в стратеги-

* Босовська М. В. — канд. екон. наук, доцент, докторант Київського національного торговельно-економічного університету, м. Київ.